

GOVORNIŠTVO U NASTAVI

Alma Vančura , prof.

Listopad, 2008.

Listopad, 2008.

Što je govorništvo ?

- javni govor upućen publici
  - javni (retorski) govor ne mjeri se istim pravilima kao privatni
  - javnim se govorenjem želi obavijestiti, poučiti, sporazumjeti

Osobine dobrog govornika

- pristaje na ravnopravan odnos sa slušateljem
- govori iz svog osobnog uvjerenja

Slušatelj

- sposoban za ravnopravan razgovor
- spreman promijeniti svoje mišljenje ako ga govornik uvjeri u drugačije

Slušanje govora

- “Priroda je dala čovjeku jedan jezik, ali dva uha, da bi dvaput više slušao nego govorio.” (Epiktet)
- Cjelokupnost govora čini:

GOVORENJE i SLUŠANJE

- **Optimum govorne komunikacije** postignut je kada su uloge izjednačene: do polovine govor oblikuje govornik, a drugu polovinu oblikuje slušač!

Govornička šutnja !?

- Često se događa se u školama kada nastavnik superiorno i uz prijetnju govori nedoraslim slušateljima, koji su unaprijed nepovjerljivi i odlučni da ne mijenjaju svoje ponašanje.

Zapamtimo:

- Govornik nikada ne smije “odustati” od slušatelja, niti slušatelj od govornika.

Priprema je ključ uspjeha !

- “ Bolje pođite kući isplesti mrežu, umjesto da ronite nasumce za ribom!” (kineska poslovica)
- **90% uspjeha je priprema**
- “ Lud je onaj koji započinje posao, a da prethodno nije radio na sebi.” (Chuang-Tse)

Početno osmišljavanje govora

Cilj

- jasan i točno određen
- mjerljiv

Profil publike

- nema loše publike nego samo govor neprilagođen publici
- znanje, spremnost, oštroumnost
- stavovi, vrijednosti

Prilagodi svoj govor publici!

Glas - glavni alat svakog profesora

- Glas se sastoji od boje, brzine, jakosti i pauza

glas je rezultat:

- a.) urođenih osobina
- b.) stečenih oštećenja i bolesti
- c.) načina života
- d.) imitacije
- e.) psihe, etičke i estetske svijesti
- f.) tehnike foniranja tzv. školovanja glasa (fonetičari)

Većina ljudi ne ' čuje ' svoj glas!

Glas i osobne osobine

- Na temelju glasa stvaramo sliku o govorniku
- U glasu su ukodirane i neke sociološke osobine govornika: stupanj naobrazbe, vrsta zanimanja, pripadnost društvenom sloju i sl.

Poremećen glas obezvređuje govornika!

- *Prigušen glas* - introveritirana osoba
- *Jak i presiguran glas* - ekstrovertirana, agresivna osoba
- *Nosnost* – slabost, lijenost, odbojnost
- *Kreštavost* – histeričnost, primitivnost
- *Dubok glas* – poželjno malo brži tempo
- *Visok glas* – sporiji tempo

Kako biti zanimljiv vlastitim glasom?

- ***Jakost glasa*** - važnu riječ, rečenicu izgovoriti glasnije
- ***Veličina rečenice*** - odmjerенost informacije, što manje šuma, što bolje organizirana
- ***Brzina (tempo, informacijski tijek)*** - prilagođena kapacitetu primanja slušača
- ***Pauze*** – dekomprimiraju prezgusnute informacije

Neverbalni znaci

- Svi znaci koji sudjeluju u govornom činu, a sami nisu govor
- podupiru govor
- dopunjuju govor
- suprotstavljaju se govoru

- 60% poruke je neverbalna komunikacija
- 20% čini glas i dikcija
- 10% sadržaj

Neverbalna signalizacija

- položaji i pokreti tijela
- mimika
- zvukovi
- dodiri
- rekviziti, scenografija
- oblikovanje tijela
- mirisi

Položaji i pokreti tijela (kinezika)

- govorite tijelom
- gestikulacija neka bude prirodna
- kretnje neka potkrepljuju riječi koje govorite
- usporite kretnje

Pazite da vaše tijelo i vaša usta govore istim jezikom

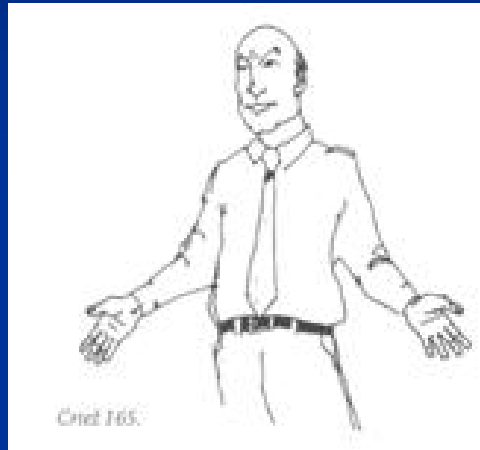
- Prekrižene ruke/noge slušača usmjerene u stranu

- prekrižene noge u smjeru govornika

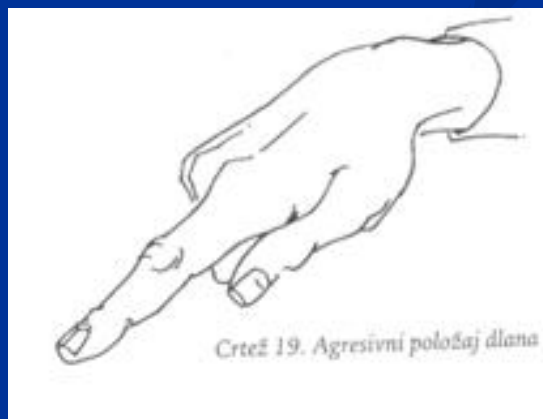

- raširene ruke, okrenuti dlanovi prema sugovorniku

- Skrivanje dlanova

- dodirivanje nosa, uha i lica blizu usta, odmicanje okovratnika
- jedna ili obje ruke u džepu
- mahanje kažiprstom

Prijateljska osoba koja je spremna na suradnju

- gleda sugovornika u lice,
- smješka se, potvrdno kima glavom dok drugi govore
- pokazuje otvorene dlanove, povremeno dotiče lice
- ne drži prekrižene ruke ili noge u stranu
- malo se naginje naprijed ili se približava sugovorniku

Mimika

- pokreti lica
- oči su ogledalo duše
- ne kolutati očima
- ne fiksirati pogledom
- par sekundi se zadržati na svakom slušatelju i 'obuhvatiti' ih pogledom

Oblikovanje tijela

- Odjeća, šminka i frizura
- svjesni auditorija kojem se obraćamo
- U nastavi - umjerenost i urednost

Zaključak

- Govor treba biti usmjeren prema publici.
- Govorite iz osobnog uvjerenja
- Mislite na cilj
- Prije govora upoznajte publiku, a za vrijeme govora mislite na nju!
- Za vrijeme govora gledajte slušaoce primjerenost!
- Izgovarajte energičnije, preciznije nego uobičajeno
- Izbjegavajte nosni glas

- Izbjegavajte prečesta oklijevanja i poštapalice
- Ne žurite!
- Koristite neverbalnu signalizaciju
- Ne čitajte, nego govorite!
- Ne govorite bez pripreme, ali govorite tako kao da taj tren smišljate!

“Misli komplicirano, a govori
jednostavno, a ne obrnuto.”

F. Nietzsche (1844 - 1900)

HVALA NA PAŽNJI